

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
77/20. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2020. június 25.

A C-24/19. sz. ügyben hozott ítélet
A és társai kontra Gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar van het
departement Ruimte Vlaanderen, afdeling Oost-Vlaanderen

Előzetes környezeti vizsgálatot kell végezni magát az olyan rendeletet és körlevelet érintően, amely meghatározza a településrendezési engedélynek a szél erőművek telepítéséhez és üzemeltetéséhez való kiadására vonatkozó általános feltételeket

A Bíróság nagytanácsa 2020. június 25-i A és társai (Aalteri és nevelei szél erőművek) ítéletében (C-24/19) a bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló 2001/42 irányelv értelmezéséről¹ határozott, és jelentős megállapításokat tett az ezen irányelvben előírt értékelés tárgyát képező intézkedéseket, valamint a vizsgálat elmaradásából származó következményeket illetően.

Ezen értelmezés iránti kérelmet az E40-es autópálya közelében, Aalter és Nevele településeken (Belgium) elhelyezkedő, egy szél erőműpark tervezett helyét képező terület lakosai, valamint a Gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar van het departement Ruimte Vlaanderen, afdeling Oost-Vlaanderen (Flandria térség Kelet Flandria részlegéért felelős regionális településrendezési tisztviselő, Belgium) között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették a Bíróság elé, amelynek tárgya az említett hatóság által öt szél erőmű telepítésére és üzemeltetésére vonatkozóan kiadott településrendezési engedély (a továbbiakban: vitatott engedély). A vitatott engedélyt, amely 2016. november 30-án került kiállításra, többek között bizonyos olyan feltételek tiszteletben tartásától tették függővé, amelyeket a flamand kormány egy rendeletének rendelkezései, valamint egy körlevél határozott meg, amelyek a szél erőművek telepítésére és üzemeltetésére vonatkoztak.

A felperesek a vitatott engedély megsemmisítése iránt a Raad voor Vergunningsbetwistingen (engedélyezéssel kapcsolatos jogvitákban eljáró bíróság, Belgium) (a továbbiakban: nemzeti bíróság) előtt indított keresetük alátámasztása érdekében többek között a 2001/42 irányelv megsértésére hivatkoztak azzal az indokkal, hogy az engedély kiadásának alapjául szolgáló határozat és körlevél nem képezte környezeti vizsgálat tárgyát. A vitatott engedély kiállítója ezzel szemben úgy vélte, hogy a szóban forgó rendelet és körlevél esetében nem kell ilyen vizsgálatot végezni.

A Bíróság a mai ítéletében emlékeztetett arra, hogy azok a tervek és programok, valamint azon tervek és programok módosításai tartoznak a 2001/42 irányelv hatálya alá, amelyeket valamely tagállami hatóság dolgozott ki vagy fogadott el, feltéve hogy azokat „törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések ír[ták] elő”.² Ezenfelül ezen irányelv értelmében az adott terv vagy program tekintetében abban az esetben áll fenn a környezeti vizsgálatra vonatkozó kötelezettség, ha az e rendelkezésben említett tervnek vagy programnak „valószínűleg jelentős környezeti hatás[a] lesz”.³

Először is, ami a „törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések által előírt tervek és programok” fogalmát illeti, a Bíróság megállapította, hogy e fogalomba beletartozik a valamely

¹ Bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2001. június 27-i 2001/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2001. L 197., 30. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 6. kötet, 157. o.)

² A 2001/42 irányelv 2. cikkének a) pontja.

³ A 2001/42 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése.

tagállam szövetségi egységének kormánya által elfogadott olyan rendelet és körlevél, amely a szélerőművek telepítésére és üzemeltetésére vonatkozó különböző rendelkezéseket tartalmaz.

A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából ugyanis az következik, hogy ezen irányelv értelmében és alkalmazásában „előírtnak” kell tekinteni azokat a terveket és programokat, amelyek elfogadását olyan nemzeti törvényi vagy rendeleti rendelkezések rendezik, amelyek meghatározzák az elfogadásukra hatáskörrel rendelkező hatóságokat, valamint kidolgozási eljárásukat.⁴ Így valamely intézkedést „előírtnak” kell tekinteni abban az esetben, ha az intézkedés elfogadására vonatkozó jogkör jogi alapja ilyen jellegű rendelkezés, még akkor is, ha a szó szoros értelmében nem áll fenn kötelezettség ezen intézkedés kidolgozására vonatkozóan.⁵

A Bíróság a kérdést előterjesztő bíróság és az Egyesült Királyság kormánya azon kérésére, hogy vizsgálja felül ezen ítélkezési gyakorlatát, először is hangsúlyozta, hogy a 2001/42 irányelv 2. cikke a) pontjának második francia bekezdésében foglalt feltételnek kizárólag azon „tervekre és programokra” való korlátozása, amelyek elfogadása kötelező, e feltételnek marginális hatályt tulajdonítana, és nem tenné lehetővé e rendelkezés hatékony érvényesülésének a megőrzését. A Bíróság álláspontja szerint ugyanis a helyzetek sokféleségére és a nemzeti hatóságok gyakorlatának eltéréseire tekintettel a tervek és programok elfogadása és azok módosítása gyakran nem általánosan kötelező, és nincs is teljes mértékben az illetékes hatóságok mérlegelésére bízva. Ezenfelül a környezet magas szintű védelme, amelyet a 2001/42 irányelv biztosítani kíván annak előírásával, hogy a környezetre valószínűleg jelentős hatást gyakorló tervek és programok tekintetében környezeti vizsgálatot kell végezni, megfelel a Szerződésből és az Európai Unió Alapjogi Chartájából származó, a környezet minőségének védelmével és javításával kapcsolatos követelményeknek.⁶ Márpedig az ilyen célok veszélybe kerülhetnének az olyan megszorító értelmezés eredményeképpen, amely lehetővé tenné, hogy valamely tagállam kivonja magát a környezeti vizsgálatra vonatkozó ezen kötelezettség alól oly módon, hogy szándékosan tartózkodik az ilyen tervek vagy programok elfogadásának kötelezővé tételétől. Végezetül a Bíróság megállapította, hogy a „tervek és programok” fogalmának kiterjesztő értelmezése megfelel az Unió nemzetközi kötelezettségvállalásainak.⁷

A Bíróság ezt követően megvizsgálta azt a kérdést, hogy a szóban forgó rendelet és körlevél megfelel-e a 2001/42 irányelv 2. cikke a) pontjának második francia bekezdésében előírt feltételnek. E tekintetben megállapította, hogy a rendeletet jogszabályi felhatalmazás alapján egy belga szövetségi egység végrehajtó hatalma, a flamand kormány fogadta el. Ezenfelül a körlevél, amely az illetékes hatóságok mérlegelési jogkörének szabályozására irányul, szintén a flamand kormánytól származik, és e körlevél e rendelet rendelkezéseit azokat részletezve vagy azoktól eltérést engedve módosítja, amivel kapcsolatban a kérdést előterjesztő bíróságnak vizsgálatokat kell végeznie e körlevél pontos jogi jellegét és tartalmát érintően. A Bíróság tehát arra a következtetésre jutott, hogy a rendelet és – e vizsgálatra is figyelemmel – a körlevél a „tervek és programok” fogalmába tartozik, mivel azokat a 2001/42 irányelv értelmében „előírtnak” kell tekinteni.

Másodszor, azt a kérdést illetően, hogy a rendelet és a körlevél tekintetében környezeti vizsgálatot kell-e végezni a 2001/42 irányelv alapján, mivel azok valószínűleg jelentős hatást gyakorolnak a környezetre, a Bíróság megállapította, hogy e jogi aktusok, amelyek a szélerőművek telepítésére és üzemeltetésére vonatkozó különböző rendelkezéseket tartalmaznak, és ezek között az árnyékvetésre, a biztonságra és a zajszabványokra vonatkozó intézkedéseket, azon jogi aktusok közé tartoznak, amelyek esetében ilyen vizsgálatot kell végezni.

⁴ A Bíróság 2012. március 22-i Inter-Environnement Bruxelles és társai ítélete ([C-567/10](#), EU:C:2012:159, 31. pont); 2018. június 7-i Thybaut és társai ítélete ([C-160/17](#), EU:C:2018:401, 43. pont); 2019. június 12-i Terre wallonne ítélete ([C-321/18](#), EU:C:2019:484, 34. pont).

⁵ A Bíróság 2018. június 7-i Inter-Environnement Bruxelles és társai ítélete ([C-671/16](#), EU:C:2018:403, 38–40. pont)

⁶ Az EUSZ 3. cikk (3) bekezdése, az EUMSZ 191. cikk (2) bekezdése, és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 37. cikke.

⁷ E kötelezettségek többek között az országhatáron áterjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló, Espooban (Finnország), 1991. február 26-án aláírt egyezmény (kihirdette: a 148/1999. (X. 13.) Korm. rendelet) 2. cikkének (7) bekezdéséből következnek.

E tekintetben a Bíróság megállapította, hogy a szóban forgó rendeletben és körlevélben a szélerőművek telepítésével és üzemeltetésével kapcsolatban előírt rendelkezések kellő jelentőséggel és terjedelemmel rendelkeznek a szélerőműparkok – a környezetre nézve tagadhatatlan hatásokkal járó – telepítésének és üzemeltetésének engedélyezésére vonatkozó feltételek meghatározása tekintetében. A Bíróság megállapította, hogy az ilyen értelmezést nem vonhatja kétségbe a körlevél konkrét jogi jellege.

Harmadszor, ami a 2001/42 irányelv megsértésével elfogadott ezen jogi aktusok és engedély joghatásainak a fenntartására vonatkozó lehetőséget illeti, a Bíróság emlékeztetett arra, hogy a tagállamok kötelesek az uniós jog ilyen megsértéséből eredő jogellenes következményeket megszüntetni. Hangsúlyozta, hogy az uniós jog egységes alkalmazásának követelményére tekintettel kizárólag a Bíróság engedélyezheti, kivételesen és kényszerítő közérdekű megfontolások alapján, a figyelmen kívül hagyott uniós jogi rendelkezéshez kapcsolódó kizorító hatás átmeneti felfüggesztését, amennyiben a nemzeti szabályozás feljogosítja a nemzeti bíróságot arra, hogy az ilyen jogi aktusok bizonyos joghatásait az előtte folyamatban lévő jogvitában fenntartsa. Következésképpen a Bíróság megállapította, hogy a jelen ügy tárgyát képezőhöz hasonló helyzetben a nemzeti bíróság csak abban az esetben tarthatja fenn a rendelet és a körlevél, valamint az azok alapján kiállított engedély joghatásait, ha a belső jog ezt az előtte folyamatban levő jogvita keretében lehetővé teszi a számára, feltéve hogy az említett engedély megsemmisítése jelentős következményekkel járna – a jelen ügyben Belgium – egészének a villamosenergia-ellátására nézve, és e fenntartás csupán az e jogellenesség megszüntetéséhez szigorúan szükséges időtartamra terjedhet ki, aminek értékelését adott esetben a nemzeti bíróságnak kell elvégeznie.

EMLEKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499